

[Statsministeren.]

mere langvarigt, og navnlig sker det, hvad jeg for øvrigt ogsaa fremhævede, fordi denne Udvikling nu foregaar i et langt hastigere Tempo, end man tidligere havde ventet; den ene tekniske Forbedring afløser øjeblikkelig den anden, saa man ikke er i Stand til at opnaa den Tilpasning, som vi naturligvis alle erkender maa kunne forventes, naar Rationaliseringen i øvrigt er gennemført. Jeg modsætter mig ingenlunde Rationaliseringen. Jeg har holdt adskillige Taler af dem, som det ærede Medlem kalder for „Bulder“, hvori jeg netop har paavist Nødvendigheden af denne Udvikling, og hvori jeg har krævet Statsstøtte til Gennemførelse af en Modernisering af Industrier, som ellers ikke vil kunne hamle op i Konkurrencen. Altsaa, jeg modsætter mig ikke det, som, om jeg saa maa sige, er Livets Lov, men det udelukker jo ikke, at jeg kan se Virkningerne i første Omgang af saadanne Foranstaltninger, og at jeg kan anse det for rimeligt, at Samfundet, hvis man er i Stand dertil, søger at mildne de Vilkaar, hvorunder Tusinder af Arbejdere maa lide, fordi Teknikken kræver deres Arbejdsløshed som Offer for Industriens Fremgang. Det er muligt, det er forhaabentlig sandsynligt, at Rationaliseringen fører til den Billiggørelse af Produktionen, der giver Mulighed for forøget Afsetning og forøget Produktion og saaledes en Gang udligner det Forhold, som til at begynde med opstaar, men det ærede Medlem kan formentlig ikke være mere sikker derpaa end andre dødelige, og hvis han vil undersøge, hvordan Forholdet er, vil han paa Fabrik efter Fabrik kunne konstatere, hvorledes denne eller hin Maskine, dette eller hint Hjælpemiddel har medført, at der nu beskæftiges saa og saa mange Arbejdere færre end før Indførelsen af disse Fremskridt.

Men som sagt, jeg beder forstaaet, at dette er ikke et Forsøg paa at slaa Maskinerne i Stykker, saadan som det skete for hundrede Aar siden; det er et Forsøg paa at erkende, hvorledes Tingene er, og hvordan de virker, og først og fremmest paa at faa Erkendelsen frem om, at de, der i første Linie maa bære Lidelserne i Anledning af Forbedringerne i det kapitalistiske System, er Arbejderne.

Den ærede Ordfører forklarede saa, at vi havde to Pristal her i Landet, og at det ene af disse skulde sættes ned; og selvfølgelig var det da det, der indeholder Arbejdslønnen. Ja, det er, som jeg har sagt, ingen Nyhed; det er den eneste Anvisning, man

overhovedet har fra den Kant. Men man maa jo huske paa, at i den Henseende skete der en Forandring i 1929, da Kniven, Nedskeringskniven, blev lagt paa Museet. Det sidste Valg stoppede for de Planer foreløbig, som Venstre den Gang omgikkedes med og fremdeles kæler for.

Vi fik at vide af den ærede Ordfører, at Regeringen bragte Skuffelser. Nu kan det jo ikke være hos det ærede Medlem eller hans Parti, vi frembringer Skuffelser. Det er da godt for ham, at han ikke er blevet skuffet. Det ærede Medlem er formodentlig oven i Købet veltilfreds med, at det gaar, som det gaar; det maa være ham en uhyre Tilfredsstillelse. Det maa altsaa være andre Steder, det ærede Medlem mener, at vi bringer Skuffelse, og det vilde være beklageligt, om det var sandt. Heldigvis har vi ogsaa selv en Fornemmelse af, hvad der er sandt, og hvad der ikke er sandt, og jeg vil antage, at Skuffelserne foreløbig udebliver, al den Stund det jo hverken har manglet paa reel Virksomhed eller manglet paa Erindringer om den Tid, hvor det ærede Medlem regerede med Kniven stadig parat til Nedskering. Det er ikke glemt, at det var under Venstres Ledelse, at de fattige blev skaaret ned, at det var Venstre, der raadede Arbejdsgiverne til Lønnedsættelser, som de dog paa det Tidspunkt ikke vovede at gaa i Lag med, at det var Venstre, der forærede — af de Penge, de skar bort fra de fattige — 8 Mill. Kr. aarligt til Landets Godsejere og Millionærer.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, om hvem jeg allerede har sagt, at han selvfølgelig var misfornøjet, og som gav sit Bidrag i Form af et Ønske om Told, talte en Del om en Dagsorden af 1929. Jeg ser ikke, at der i denne Dagsorden er noget som helst, som ikke er til at sige i Dag, eller som vi har siddet overhørig. De to Punkter, Dagsordenen efter det ærede Medlems Referat indeholdt, var, at der skulde udsendes Ekspertter til Undersøgelse af Markedsforholdene i Udlandet, og at vi skulde arbejde for en Forøgelse af dansk Produktion. Det er lige netop det, vi har gjort. Vi har ved direkte Medvirkning fra Rigsdagens Side faaet gennemført Forslag, efter hvilke der er udsendt Folk til Arbejde i de nævnte Afsætnings- og Produktionsojemed, og der er, som jeg ogsaa berettede i Gaar, ved Forhandlinger med Industriraadet netop truffet Aftaler om en Række af saadanne Foranstaltninger, der tilsigter den Undersøgelse ved Ekspertter af Eksportmarkeder og andet for at opnaa den Forøgelse af Produktionen, der er Maalet.